

IV MONITORING RADA REGULATORNIH TELA, DRŽAVNIH ORGANA I KOLEKTIVNIH ORGANIZACIJA ZA ZAŠTITU AUTORSKOG I SRODNIH PRAVA

REGULATORNA TELA

1. REPUBLIČKA RADIODIFUZNA AGENCIJA (RRA)

a) Republička radiodifuzna agencija (RRA) je 29.09.09. na svom sajtu objavila obaveštenje povodom odluke gradonačelnika Grada Beograda o proglašenju 30. septembra 2009. za Dan žalosti zbog smrti tragično nastradalog državljanina Francuske, Brisa Tatona. U ovom obaveštenju, upućenom svim nacionalnim emiterima i emiterima na području Grada Beograda, navedene su programske obaveze emitera u Danu žalosti.

Obaveštenje je sadržalo uputstva koja su u svemu bila u skladu sa odredbama člana 6, stav 1 Zakona o obeležavanju dana žalosti na teritoriji Republike Srbije ("Službeni glasnik RS", br. 101/2005), kojim je utvrđena obaveza emitera da u takvim slučajevima: obavezno emituju odluku o proglašenju dana žalosti i o programu njegovog obeležavanja; obaveste javnost o skupovima sećanja koje nadležni organi organizuju povodom dana žalosti; da usklade programsku šemu tako što će umesto redovnih, pre svega zabavnih programa, emitovati programe prikladne danu žalosti, bez emitovanja zabavne i narodne muzike. Zbog neujednačene prakse emitera, kada su u pitanju njihove programske obaveze u slučajevima teških nesreća ili drugih tragičnih događaja, RRA je svojim obaveštenjem uticao na postupanje emitera u ovakvim situacijama, podsećajući ih na njihove obaveze.

b) Prema navodu lista „Danas” od 28.09.09, u Subotici je i zvanično počeo sa emitovanjem programa *Radio Slavoslavlje*, radio Pravoslavne crkve Subotice. Ono što je zanimljivo, kako navodi ovaj list, jeste da je ovaj radio dobio dozvolu za emitovanje programa u tajm-šering aranžmanu sa *Radio Marijom* Katoličke crkve iz istog grada, koja već 26 godina emituje svoj program kao deo svetske mreže. Dozvole za oba emitera (specijalizovanog programa) su izdate 2008. godine i važe do 2016. godine, a dobijene su za emitovanje na tom lokalnom području.

Prema članu 48. Zakona o radiodifuziji, ako su ispunjeni uslovi iz Plana raspodele radio frekvencija, može se odobriti da najviše tri emitera zajednički koriste istu radio frekvenciju u istoj željenoj zoni servisa, na osnovu prethodno pribavljenog pozitivnog mišljenja RATELa. Emiteri za dobijanje dozvole podnose ugovor kojim regulišu vreme emitovanja svakog od njih, a svaki emiter dobija posebnu dozvolu, u kojoj se posebno navodi zajedničko korišćenje radio frekvencije, emiteri koji je koriste i uslovi zajedničkog korišćenja.

Najpoznatiji slučaj odobrenog zajedničkog korišćenja frekvencije jeste tajm-šering nacionalnih emitera: „HAPPY TV“ (emiter specijalizovanog programa) i „TV Košava“ (emiter celokupnog programa).

2. REPUBLIČKA AGENCIJA ZA TELEKOMUNIKACIJE (RATEL)

a) UO RATELa je na sednici od 04.09.09. doneo 8 rešenja kojima se zabranjuje, bez odlaganja, na neodređeno vreme rad radio stanice, odn. neovlašćeno korišćenje radio frekvencije imaoocu radio stanice zbog neposedovanja propisane dozvole za radio stanicu. To su stanice: Radio Kondor, Bošnjace; Timočki radio Grljan, Grljan; Radio Sistem Plus, Veternik; Radio Sistem, Veternik; TV TNT, Bela Crkva; Radio Doina, Brza Palanka; TV Jesenjina, Novi Sad; TV Jefimija, Kruševac. Ova rešenja su konačna i protiv istih se može samo pokrenuti upravni spor pred nadležnim sudom u roku od 30 dana od dana dostavljanja rešenja.

Interesantno je da se među ovim stanicama nalaze i dve TV stanice za koje je Savet RRA, doneo rešenja o oduzimanju dozvole za emitovanje programa pre isteka vremena na koji je izdata, zbog neplaćanja naknade za emitovanje, ukoliko u ostavljenom roku ne plate dugovane iznose – TV Jesenjina iz Novog Sada (prestanak važenja regionalne dozvole 01.06.09.) i TV Jefimija iz Kruševca (prestanak važenja lokalne dozvole 01.04.09.).

b) UO RATELa je na sednici od 22.09.09. doneo više rešenja o produženju roka za puštanje u rad radio stanica – Radio Novi Bečej, Novi Bečej; Radio stanica Softić, Tutin; Informativni centar Kosjerić, Kosjerić; Radio Gogy OD, Gornji Milanovac; JP Vrbas, Vrbas.

Prema članu 71. stav 1 Zakona o telekomunikacijama, radio stanica mora početi sa radom najkasnije u roku od jedne godine od dana izdavanja dozvole, osim ako posebnim zakonom nije drugačije određeno. Stavom 2 ovog člana, između ostalog, propisano je da se radio stanica može pustiti u rad posle izvršenog tehničkog pregleda od strane Agencije. Istim članom u stavu 4, propisano je da korisnik radio stanice koji iz objektivnih razloga nije u mogućnosti da u roku iz stava 1. ovog člana pusti u rad radio stanicu, može u pisanoj formi, najkasnije 15 dana pre isteka roka za početak rada radio stanice, podneti zahtev za produženje roka, u kome je dužan da navede razloge zakašnjenja. Agencija procenjuje razloge za produženje roka za početak rada radio stanice i dužna je da odluku o podnetom zahtevu donese do isteka roka za početak rada radio stanice, u skladu sa članom 71, stav 5 Zakona.

DRŽAVNI ORGANI

3. NARODNA SKUPŠTINA REPUBLIKE SRBIJE

U ovom periodu Narodna skupština nije zasedala.

a) Dana 28.09.09, povodom obeležavanja Međunarodnog dana prava javnosti da zna, ustanovljenog 2002. godine, dodeljeno je priznanje predstavnicima 5 organa vlasti za doprinos afirmisanju prava na slobodan pristup informacijama od javnog značaja, među kojima je i Narodna skupština Republike Srbije. Dobitnike priznanja izabrao je žiri, sastavljen od predstavnika NUNS-a, Narodnog parlamenta iz Leskovca, Fonda za otvoreno društvo, UG „Sretenje" iz Požege, YUCOM-a i „Transparentnosti Srbija", a priznanja je uručio Rodoljub Šabić, poverenik za informacije od javnog značaja i zaštitu podataka od ličnosti.

Narodna skupština je dobila ovo značajno priznanje u kategoriji najviših organa javne vlasti za doprinos afirmisanju prava na slobodan pristup informacijama od javnog značaja i transparentnost u radu. U obrazloženju za dodelu nagrade se ističe da je žiri prepoznao Narodnu skupštinu Republike Srbije među organima javne vlasti koji drugima mogu služiti kao pozitivan primer poštovanja prava na slobodan pristupu informacijama i principa otvorenosti u radu, kako stoji na sajtu Narodne skupštine.

b) Dana 04.09.09. održana je petnaesta sednica Odbora za kulturu i informisanje Parlamenta. Na toj sednici je obavljen razgovor sa kandidatima koje su domaće nevladine organizacije i udruženja građana, koja se prevashodno bave zaštitom slobode govora, zaštitom prava nacionalnih i etničkih manjina i zaštitom prava dece, predložili za člana Saveta Republičke radiodifuzne agencije. Predsednica Odbora je istakla da u postupku izbora člana Saveta RRA iz reda domaćih nevladinih organizacija i udruženja građana, u skladu sa članom 23. stav 2. tačka 5. Zakona o radiodifuziji, nije postignuta saglasnost o zajedničkoj listi sa dva kandidata ni u dodatnom zakonskom roku. Ona je podsetila da je izmenama Zakona o radiodifuziji iz juna ove godine predviđeno da, ukoliko ovlašćeni predlagač u navedenom roku ne uskladi predlog, nadležni odbor Narodne skupštine, na osnovu podnetih predloga, predlaže listu sa imenima dva kandidata radi izbora jednog člana Saveta RRA. Takođe je ukazala na zakonsku odrebu prema kojoj Odbor može, pre odlučivanja o izboru članova Saveta, organizovati javni razgovor sa svim predloženim kandidatima, radi sticanja uvida u njihove sposobnosti za obavljanje poslova iz nadležnosti Agencije. Članovima Odbora zatim su predstavljeni sledeći kandidati: Velimir Milošević (Savez izviđača Srbije i EKOPOLIS, Niš), Miljenko Dereta (Građanske inicijative), dr Rajko Đurić (Fondacija holokausta Roma „Sećanje, pomirenje, budućnost, Beograd), Boža Prelević (Fond za političku izuzetnost, sa još dve organizacije, Beograd), Goran Peković (Međunarodno udruženje propagandista) i Milovan Vitezović (Kulturno-prosvetna zajednica Beograda).

Na sajtu Narodne skupštine, do dana zaključenja ovog izveštaja, 30. septembra, nije objavljena informacija da li je Odbor za kulturu i informisanje doneo odluku koja dva kandidata nevladinog sektora, od šest kandidovanih, predlaže Skupštini radi izbora jednog od njih za člana Saveta RRA. Prva sednica drugog redovnog zasedanje Narodne skupštine u 2009. godini je planirana za 06.10. 09.

4. VLADA REPUBLIKE SRBIJE

Na svojoj 139. sednici održanoj 03.09.09, Vlada Republike Srbije je usvojila Predlog zakona o autorskom i srodnim pravima, koji je dostavljen 21.09.09. Skupštini i nalazio se na spisku zakona u proceduri, u vreme zaključenja ovog izveštaja.

Prema članu 140. Poslovnika Narodne skupštine Republike Srbije (prečišćen tekst Sl. glas RS 14/09), predlog zakona, pripremljen u skladu sa odredbama ovog poslovnika, može se uvrstiti u dnevni red sednice Narodne skupštine u roku, ne kraćem od 15 dana i ne dužem od 60 dana, od dana njegovog podnošenja.

U izuzetnim slučajevima, rok od 60 dana može biti prekoračen, ali ne duže od 30 dana, a predsednik Narodne skupštine obavestiće narodne poslanike o razlozima prekoračenja roka.

Rokovi iz stava 1. ovog člana miruju kad Narodna skupština nije u redovnom zasedanju.

5. MINISTARSTVO KULTURE

a) Na sajtu Ministarstva kulture, 07.09.09. je objavljeno saopštenje, kojim Ministarstvo obaveštava sve zainteresovane da će rezultate Konkursa za sufinansiranje projekata/programa u oblasti javnog informisanja, zbog velikog odziva i više od 300 pristiglih projekata, saopštiti 20. septembra, umesto 7. septembra, kako je bilo određeno konkursom.

Celo saopštenje videti [ovde](#)

Ministarstvo kulture je 30.07.09. raspisalo Konkurs za sufinansiranje projekata/programa u oblasti javnog informisanja, na osnovu čl.21 Zakona o ministarstvima i Zaključka Vlade Srbije od 25. juna 2009. godine o pomoći medijima u uslovima krize. Konkurs je bio otvoren do 21.08.09, a rezultati konkursa je trebalo da budu objavljeni do 07.09.09. na sajtu Ministarstva kulture. Ukupan iznos od 80 miliona dinara namenjen je za sufinansiranje proizvodnje programskih sadržaja štampanih i elektronskih medija, a pravo učešća na konkursu su imali osnivači javnih glasila i pravna lica registrovana za produkciju televizijskog i radijskog programa, uz preduslov da konkurišu sa jednim projektom čija će se realizacija izvršiti kroz medije. Iznos od 60 miliona dinara je obezbedila Vlada, a dodatnih 20 miliona dinara je iz budžeta Ministarstva kulture. Maksimalni iznos po projektu je bio 2 miliona dinara, s tim što su medijske kuće morale da predvide sopstveno učešće sa 20% sredstava. Sredstva moju biti utrošena do kraja marta 2010.

b) Dana 21.09.09. objavljeni su rezultati Konkursa za sufinansiranje projekata/programa u oblasti javnog informisanja. Ministar kulture, Nebojša Bradić i njegova pomoćnica za informisanje, Nataša Lesendrić-Vučković, održali su press konferenciju, na kojoj su saopštili rezultate konkursa. Prema njihovim navodima, od pristiglih 355 prijava kojima je potraživano 600 miliona dinara (konkurisala su 72 štampana medija, 96 radijskih stanica, 27 web portala, 73 televizije i 87 televizijskih produkcija), odobreno je 125 projekata i skoro 80

miliona dinara. Pomoćnica ministra, Nataša Vučković-Lesendrić je precizirala da će za 16 projekata iz oblasti štampanih medija ministarstvo izdvojiti 9,8 miliona dinara, za 46 projekata radio stanica 21,5 miliona, a za 13 projekata za veb portale 11,2 miliona dinara. Za 7 projekata u oblasti TV produkcije biće izdvojeno 6,5 miliona dinara, a za 43 projekta TV stanica 31 milion. Odobreni projekti u najvećoj meri odnose se na informativni program (45%), zatim na obrazovanje (28 %), slede verski sadržaji (14 %), dečiji (9 %) i kulturni (3 %). Ministarstvo kulture će u kratkom roku, pristupiti realizaciji odluka sa ovog konkursa, kako su naveli predstavnici Ministarstva.

Raspodelom sredstava u skladu sa konkursnim rezultatima, privedeno je kraju ostvarenje jedne od Vladinih interventnih mera za pomoć medijima u uslovima krize. Pojedini mediji su kritikovali odluku o dodeli sredstava, navodeći da su sredstva dobili „poslušni mediji“ i da među onima čiji su projekti podržani, ima mnogo državnih medija i onih koji nisu poznati široj medijskoj javnosti kao ozbiljne medijske kuće.

	<u>Spisak medija kojima su dodeljena sredstva na Konkursu za sufinansiranje projekata/programa u oblasti javnog informisanja</u>
	<u>Rezultati Konkursa za sufinansiranje projekata/programa u oblasti javnog informisanja</u>

c) Na sajtu Ministarstva kulture, dana 14.09.09, objavljeno je saopštenje, kojim “Ministarstvo oštro osuđuje ponašanje distributera *Futura Plus*, koji je, visokim iznosom dugovanja prema najvećim srpskim izdavačima, uticao na njihovu odluku da sva svoja izdanja povuku iz ove prodajne mreže“. Ministarstvo je takođe navelo da zbog nastalog problema, „veliki deo tiraža ovih izdavača neće biti dostupan čitaocima, čime se direktno ugrožava pravo građana na informisanje“. Istovremeno je apelovalo na sve distributere na tržištu štampe da, u periodu dok se ne razreše problemi nastali između izdavača novina i distributera *Futura Plus*, adekvatnom raspodelom tiraža omoguće građanima da na što lakši način dođu do štampe. Ministarstvo je na kraju izjavilo da će učiniti sve da pomogne u rešavanju problema nastalog između članica *Asocijacije medija* i distributera *Futura Plus*.

Celo saopštenje pogledajte [ovde](#)

Komentar ovog sukoba, u kom se i Ministarstvo svrstalo na jednu stranu, dostupan je u Odeljku Sloboda izražavanja, pod tačkom 1.2.

d) Ministarstvo kulture je 01.09.09. raspisalo Konkurs za sufinansiranje projekata/programa elektronskih medija sa sedištem na Kosovu i Metohiji. Cilj konkursa je: očuvanje srpskog nacionalnog i kulturnog identiteta i jezika, ostvarivanje prava građana na javno informisanje;

razvoj medijskog pluralizma; podsticaj medijskog stvaralaštva u oblasti kulture, nauke i obrazovanja.

Pravo učešća na konkursu imaju osnivači elektronskih javnih glasila sa sedištem na Kosovu i Metohiji, kao i pravna lica registrovana za produkciju televizijskog i radijskog programa sa sedištem na Kosovu i Metohiji. Predloženi projekat se mora realizovati preko javnog glasila. Svaki predlagač može konkurisati samo sa jednim projektom, s kojim nije već učestvovao na konkursu Ministarstva kulture. Maksimalni iznos traženih sredstava za realizaciju projekta iznosi 1.000.000,00 dinara, a Ministarstvo pokriva do 80% ukupne vrednosti projekta. Dodeljena budžetska sredstva moraju biti utrošena do kraja marta 2010. godine. U budžetu Ministarstva kulture za namenu ovog konkursa opredeljeno je 8.000.000,00 dinara. Konkurs je otvoren 01.09.2009. godine i traje zaključno sa 25.09.2009.godine. Rezultati će biti objavljeni na sajtu Ministarstva najkasnije do 15.10.2009. godine. Konačnu odluku o dodeli sredstava donosi ministar, na osnovu predloga Konkursne komisije.

Ministarstvo je, kao nadležno za oblast informisanja, u svom budžetu opredelilo određena sredstva za sufinansiranje projekata iz ove oblasti. Na osnovu člana 21. Zakona o ministarstvima («Službeni glasnik RS», br. 65/08) i Zakona o budžetu Republike Srbije za 2009. godinu («Službeni glasnik RS», broj 102/08 i 31/09), Ministarstvo je raspisalo ovaj konkurs, po osnovu kog će izvršiti raspodelu tih sredstava, u skladu sa konkursnim rezultatima.

<u>Konkurs za sufinansiranje projekata/programa elektronskih medija sa sedištem na Kosovu i Metohiji</u>		1. 9. 2009.	25. 9. 2009
--	--	--------------------	--------------------

e) Prema saznanjima monitoring tima, u ovom periodu, tačnije 29.09.09, je održan još jedan radni sastanak predstavnika Ministarstva kulture sa predstavnicima medijskih udruženja, povodom formiranja radne grupe za izradu Strategije medijskog sektora. Na tom sastanku je, između ostalog, zatraženo i dogovoreno da članove radne grupe imenuje Vlada. Do zaključenja ovog izveštaja, Vlada nije imenovala članove ove radne grupe.

KOLEKTIVNE ORGANIZACIJE

6. OFPS, kolektivna organizacija za zaštitu srodnih prava proizvođača fonograma

a) Na sajtu OFPSa je dana 23.09.2009. objavljeno obaveštenje o potpisivanju bilateralnih ugovora o međusobnoj saradnji sa inostranim organizacijama i to:

- **Dana 23.09.2009.** godine potpisan je ugovor o međusobnoj saradnji između kolektivne organizacije za zaštitu prava interpretatora, proizvođača fonograma i proizvođača videograma Ukrainian Music Alliance iz Ukrajne i OFPSa (organizacije proizvođača fonograma Srbije).
- **Dana 18.09.2009.** godine potpisan je ugovor o međusobnoj saradnji između kolektivne organizacije za zaštitu prava interpretatora i proizvođača fonograma SENA iz Holandije i OFPSa.

Prema članu 171. Zakona o autorskom i srodnim pravima, organizacije za kolektivno ostvarivanje autorskog i srodnih prava, imaju obavezu da u roku od 5 godina od dana sticanja prve dozvole za obavljanje delatnosti, zaključe ugovore sa odgovarajućim srodnim inostranim organizacijama. Tim ugovorima ove organizacije obezbeđuju kolektivno ostvarivanje autorskog i srodnih prava domaćih nosilaca prava u inostranstvu, kao i stranih nosilaca prava u državi Srbiji.

b) UO OFPSa je na sednici od 02.09.09. doneo odluku o Izmeni i dopuni tarife naknada koju od korisnika naplaćuje OFPS. Ova Odluka je izašla u Sl.gl. RS broj 77/09 od 18.09.09. i stupila na snagu dan posle. Izmene i dopune tarife se odnose na:

- ustanove javnog radiodifuznog servisa-TV stanice i radio stanice

Dopunama tarife je utvrđeno da za ove TV stanice naknada utvrđena primenom procenta na prihod/rashod ne može biti manja od minimalne naknade koja iznosi 0,08 din po stanovniku mesečno, prema podacima o tehničkoj zoni pokrivenosti, a za radio stanice, da ne može biti manja od minimalne naknade koja iznosi 0,007 din po stanovniku mesečno, prema prema podacima o tehničkoj zoni pokrivenosti.

Time se i za ustanove javnog radiodifuznog servisa (TV i radio stanice) uvodi minimalna naknada koja već postoji i za komercijalne emitere i to u istom iznosu kada je reč o radio stanicama, a za TV stanice – u istom iznosu kao za I kategoriju komercijalnih TV emitera (sa učešćem muzike u programu do 50%). Međutim, za one koji plaćaju više od minimalne naknade, razlika u tarifi ostaje i dalje velika, na štetu komercijalnih emitera.

- Izmenjena je i tarifa za kablovsko reemitovanje, tako što su naknade uvećane povećanjem mesečnih iznosa naknade po domaćinstvu za reemitovanje. Istovremeno je uvedena i mogućnost popusta za kablovske operatere u slučaju potpisivanja trogodišnjih ugovora sa OFPSom (20%, 15% i 10% za prvu, drugu i treću godinu važenja ugovora), koja ranije nije postojala.

7. SOKOJ, kolektivna organizacija za zaštitu autorskih prava autora muzičkih dela

Na sajtu ove organizacije nalazi se vest od 24.09.09. da je u Beogradu 15. i 16. septembra 2009. održan Nacionalni seminar o kolektivnom ostvarivanju autorskog i srodnih prava, u organizaciji Zavoda za intelektualnu svojinu Republike Srbije i Svetske organizacije za intelektualnu svojinu (WIPO). Među učesnicima je bio i Aleksandar Kovačević, direktor SOKOJa, koji je imao izlaganje na temu: Odnos između organizacija za kolektivno ostvarivanje prava i radiodifuznih organizacija u Srbiji.

Na sajtu SOKOJa, kao ni na sajtu Zavoda za intelektualnu svojinu, nije dostupna informacija o sadržini izlaganja direktora ove organizacije.

Prema saznanjima monitoring tima, još uvek nisu održani sastanci SOKOJa sa predstavnicima emitera na temu pregovora o smanjenju tarifa i ujednačavanju tarifa za komercijalne emitere i javna preduzeća, iako je ovo preporučeno od strane Vlade setom mera za pomoć medijima u uslovima ekonomske krize.

REALIZACIJA VLADINIH INTERVENTNIH MERA ZA POMOĆ MEDIJIMA U USLOVIMA KRIZE

Vladine mere za pomoć medijima u uslovima ekonomske krize donete su još 25.06.09, kao interventne, a za njihovo praćenje je zaduženo Ministarstvo kulture. Ni tri meseca nakon njihovog donošenja ove mere nisu realizovane, sa izuzetkom dve mere i to: smanjenje naknada RRA i obezbeđivanje dodatnih sredstava za sufinansiranje projekata u oblasti informisanja.

U posmatranom periodu samo je realizacija ove druge mere privedena kraju. Donošenjem odluke o dodeli sredstava za sufinansiranje projekata u oblasti informisanja, kojom je podržano 125 projekata, raspoređeno je gotovo svih 80 miliona dinara budžetskih sredstava, opredeljenih u ovu svrhu. Da bi mera bila realizovana u potpunosti, potrebno je da ta sredstva budu zaista i preneti onima čiji su projekti podržani, što je Ministarstvo i najavilo.

Jedna od interventnih Vladinih mera, sniženje RATELovih naknada za emitere, mogla je da bude odavno realizovana, ali ni do danas nije. Naime, UO RATELa je još 21.07.09. doneo potrebnu Odluku za sprovođenje ove mere, ali Vlada do zaključenja ovog izveštaja nije odlučivala o davanju saglasnosti na tu Odluku.